

Tehillim-Psalms for the Ages (Chapter 26-Part II)

12/18/13

Rabbi Shmuel Silber

rabbisilber@suburbanorthodox.org

1. תהלים פרק כו

א לְדוֹד | שִׁפְטֵנִי יְהוָה כִּי־אֲנִי בְּתָמִי הִלַּכְתִּי וּבִיהוֹנָה בְּטַחַחְתִּי לֹא אֶמְעָד: ב בַּחֲנֻנֵי יְהוָה וְנִסְגֵי צְרוּפָה [צָרְפָה] כְּלִיּוֹתַי וְלִבִּי: ג כִּי־חִסְדְּךָ לִנְגֹד עֵינַי וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּאִמְתְּךָ: ד לֹא־יִשְׁבַּתִּי עִם־מְתֵי־שׂוֹא וְעִם־נְעֻלְמִים לֹא אָבוֹא: ה שְׁנֵאתִי קֶהֱל מְרַעִים וְעִם־רְשָׁעִים לֹא אֲשִׁב: ו אֲרַחֵץ בְּנִקְיוֹן כַּפַּי וְאֶסְבְּכָה אֶת־מִזְבְּחֶךָ יְהוָה: ז לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל תוֹדָה וְלִסְפֹּר כָּל־נִפְלְאוֹתֶיךָ: ח יְהוָה אֱהַבְתִּי מֵעוֹן בֵּיתְךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ: ט אֶל־תֵּאֶסֶף עִם־חַטָּאִים נַפְשִׁי וְעִם־אֲנָשִׁי דָמִים חַיִּי: י אֲשֶׁר־בִּידֵיהֶם זִמָּה וְיָמִינָם מְלָאָה שִׁיחַד: יא וְאֲנִי בְּתָמִי אֶלֶךְ פְּדֹנִי וְחַנּוּנִי: יב רַגְלִי עָמְדָה בְּמִישׁוֹר בְּמַקְהֵלִים אֶכְרַךְ יְהוָה:

1. Of David. Judge me, O Lord, for I have walked with sincerity, and I trusted in the Lord; I shall not falter. 2. Examine (test) me, O Lord, and try me; refine my reins and my heart. 3. For Your kindness is before my eyes, and I walked in Your truth. 4. I did not sit with dishonest men, neither did I go with hypocrites. 5. I hated the congregation of the evildoers, and I did not sit with the wicked. 6. I washed my hands with cleanliness, and I encompassed Your altar, O Lord. 7. To proclaim thanksgiving with a loud voice and to recite all Your wonders. 8. O Lord, I love the dwelling of Your house and the place of the residence of Your glory. 9. Gather not my soul with sinners nor my life with men of blood, 10. in whose hands are plots and whose right hand is full of bribery. 11. But I walk with sincerity; redeem me and be gracious to me. 12. My foot stood on a straight path; I will bless the Lord in assemblies.

Approach #1:

2. מלבי"ם תהלים פרק כו פסוק ו

(ו) ארחץ, איני רוחץ את כפי במים כמו שרוחצים הידים מן הכיור בעת שצריך לעלות אל המזבח, רק בנקיון ארחץ כפי, במה שאני נקי מכל חטא ושמץ וע"י רחיצת הנפש, זה הוא הרחיצה שלי

Approach #2:

3. מצודת דוד תהלים פרק כו פסוק ו

(ו) ארחץ – ר"ל בתחלה אנקה כפי מלכלוך עון ואחר זה אסובב מזבחה להקריב בה לה' כי לולא הנקיון אין הקרבן מקובל ברצון:

4. רש"י תהלים פרק כו פסוק ו

(ו) בנקיון – שאין גזל צמנות שאני מקיים לולב כגזל פסול:

5. אבן עזרא תהלים פרק כו פסוק ו

(ו) ארחץ – טעם בנקיון שלא עשה אחת ממצות לא תעשה ואז אסובב מזבחה בעולות:

6. רד"ק תהלים פרק כו פסוק ו

(ו) ארחץ בנקיון כפי ואסבבה את מזבחה ה'. וכשארחץ בנקיון כפי אז אסבבה את מזבחה ה', להקריב שם עולותי. לא כרשעים שמביאים עולות בידיהם וידיהם דמים מלאו, אבל אני ארחץ בנקיון כפי שלא יהיה בידי שום עון כשאבוא להקריב עולות:

7. שמואל ב' פרק ז

א ויהי כִּי־יָשָׁב הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ וַיְהִי־הַנְּחִיחוֹ מִסָּבִיב מִכָּל־אֹיְבָיו: ב וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־נָתָן הַנָּבִיא רָאֵה נָא אֲנִי יוֹשֵׁב בְּבֵית אֲרָזִים וְאֵרוֹן הָאֱלֹהִים יֹשֵׁב בַּתּוֹךְ הִירִיעָה: ג וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־הַמֶּלֶךְ כֹּל אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ לָךְ עָשָׂה כִּי יְהוָה עִמָּךְ: ד וַיְהִי כַּלִּילָה הַהוּא וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־נָתָן לֵאמֹר: ה לך וְאָמַרְתָּ אֶל־עַבְדִּי אֶל־דָּוִד כֹּה אָמַר יְהוָה הֲאֵתָה תִּבְנֶה־לִּי בַּיִת לְשֹׁכְתִי: ו כִּי לֹא יִשְׁכַּתִּי בְּבַיִת לְמִיּוֹם הָעֲלֹתִי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה וְאֵהְיָה מִתְהַלֵּךְ בְּאֶהָל וּבְמִשְׁכָּן: ז כָּל אֲשֶׁר־הִתְהַלַּכְתִּי בְּכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִדְבַר דְּבַרְתִּי אֶת־אֶחָד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר צִוִּיתִי לָרְעוֹת אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר לָמָּה לֹא־בְנִיתֶם לִי בַּיִת אֲרָזִים: ח וְעַתָּה כֹּה־תֹאמַר לְעַבְדִּי דָּוִד כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֲנִי לִקְחֹתִיךָ מִן־הַנְּהוּה מֵאֲחֵר הַצֹּאן לְהִיּוֹת נָגִיד עַל־עַמִּי עַל־יִשְׂרָאֵל: ט וְאֵהְיָה עִמָּךְ כָּל אֲשֶׁר הִלַּכְתָּ וְאִכְרַתָּה אֶת־כָּל־אֵיבֶיךָ מִפְּנֵיךָ וְעַשְׂתִּי לְךָ שֵׁם גָּדוֹל כְּשֵׁם הַגְּדֹלִים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל וְנִטְעַתִּיךָ וְשָׂכַן תִּחְתָּיו וְלֹא יִרְגַּז עוֹד וְלֹא יִסְיִפוּ בְּנֵי־עוֹלָה לְעַנּוֹתוֹ כַּאֲשֶׁר בְּרָאוּשׁוּנָה: יא וְלִמְנֶח־הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוִּיתִי שְׁפֹטִים עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל וַהֲנִיחֹתִי לְךָ מִכָּל־אֵיבֶיךָ וְהִגִּיד לְךָ יְהוָה כִּי־בַיִת יַעֲשֶׂה־לְךָ יְהוָה: יב כִּי יִמְלֹאוּ יָמֶיךָ וְשָׁכַבְתָּ אֶת־אֲבֹתֶיךָ וְהִקְמִיתִי אֶת־זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּעֶיךָ וְהִכִּינֹתִי אֶת־מַמְלַכְתּוֹ: יג הוּא יִבְנֶה־בַּיִת לְשֵׁמִי וְכִנְנֹתִי אֶת־כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ עַד־עוֹלָם: יד אֲנִי אֵהְיֶה־לּוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן אֲשֶׁר בְּהַעֲוָתוֹ וְהִכְחַתִּיו בְּשִׁבְטֵי אֲנָשִׁים וּבְנִגְעֵי בְּנֵי אָדָם: טו וְחֹסְדִי לֹא־יִסּוּר מִמֶּנּוּ כַּאֲשֶׁר חֹסְדִי מִעַם שְׂאוֹל אֲשֶׁר חֹסְרִי מִלְּפָנֶיךָ: טז וְנֶאֱמַר בַּיִתְךָ וּמַמְלַכְתְּךָ עַד־עוֹלָם לְפָנֶיךָ כִּסֵּאֲךָ יְהִי נִכּוֹן עַד־עוֹלָם: יז כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְכָל הַחֲזִיוֹן הַזֶּה כֵּן דִּבַּר נָתָן אֶל־דָּוִד:

1. And it came to pass, when the king dwelt in his house, and the Lord had given him rest round about from all his enemies. 2. That the king said unto Nathan the prophet; "See now, I dwell in a house of cedar, but the ark of God dwells within the curtains." 3. And Nathan said to the king; "All that is in your heart go do; for the Lord is with you." 4. And it came to pass on the same night, that the word of God was to Nathan saying: 5. "Go and say to My servant, to David; so says the Lord: 'Shall you build Me a house for My dwelling?' 6. For I have not dwelt in a house from the day that I brought up the children of Israel out of Egypt, to this day, but have walked in a tent and in a tabernacle. 7. In all [the places] wherein I have walked with all the children of Israel, did I speak a word with any of the rulers of Israel whom I commanded to shepherd my people Israel, saying: 'Why do you not build for me a house of cedar?' 8. And now, so shall you say to My servant, to David; 'Thus says the Lord of Hosts. I took you from the sheep cote, from following the sheep, to be a leader over My people Israel. 9. And I have been with you wherever you have gone, and I have cut off all your enemies from before you, and have made for you a great name, like the name of the great ones that are in the earth. 10. And I will appoint a place for My people, for Israel, and I will plant them, and they will dwell in their own place, and be disturbed no more; and the wicked people shall not continue to afflict them as formerly. 11. And even from the day that I commanded judges to be over my people Israel; and I will give you rest from all your enemies. And the Lord has told you that the Lord will make for you a house. 12. When your days are finished and you shall lie with your forefathers, then I will raise up your seed that shall proceed from your body after you, and I will establish his kingdom. 13. He shall build a house for My name, and I will establish the throne of his kingdom forever. 14. I will be to him a father, and he shall be to Me a son; so that when he goes astray I will chasten him with the rod of men, and with the stripes of the sons of Adam. 15. But My mercy shall not depart from him as I withdrew it from Saul, whom I removed from before you. 16. And your house and your kingdom shall be confirmed forever before you; your throne shall be established forever." 17. According to all these words, and according to all this vision, so did Nathan speak to David.

8. דברי הימים א פרק כב

ז וַיֹּאמֶר דָּוִד לְשִׁלְמֹה בְּנֹו [בְּנִי] אֲנִי הָיָה עִם־לְבָבִי לְבָנוֹת זֵיתִי לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי: ח וַיְהִי עָלַי דְּבַר־יְהוָה לֵאמֹר דָּם לְרַב שְׁפָכְתָּ וּמִלְחָמוֹת גְּדֹלוֹת עָשִׂיתָ לֹא־תִבְנֶה בַּיִת לְשֵׁמִי כִּי דָמִים רַבִּים שְׁפָכְתָּ אֶרְצָה לְפָנָי: ט הַנְּהַ־כֵּן נוֹלַד לְךָ הוּא יְהִי־אִישׁ מְנוּחָה וְהַנְחִיחוֹ לּוֹ מִכָּל־אֹיְבָיו מִסָּבִיב כִּי שְׁלֹמֹה יְהִי שְׁמוֹ וְשָׁלוֹם וְשָׁקֵט אָתָּן עַל־יִשְׂרָאֵל בְּיָמָיו: י הוּא יִבְנֶה בַּיִת לְשֵׁמִי וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן וְאֲנִי־לּוֹ לְאָב וְהִכִּינֹתִי כִּסֵּא מְלְכוּתוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל עַד־עוֹלָם:

7. And David said to Solomon, "My son, as for me, it was in my heart to build a House in the name of the Lord my God. 8. But the word of the Lord was upon me, saying: 'You have shed much blood, and you have waged great wars; you shall not build a House in My Name because you have shed much blood to the ground before Me. 9.

Behold a son will be born to you; he will be a man of peace, and I shall give him peace from all his enemies around about, for Solomon will be his name, and I shall give peace and quiet to Israel in his days. 10. He shall build a House in My Name, and he shall be to Me as a son, and I to him as a Father, and I shall prepare the throne of his kingdom forever.'

9. אלשיך על תהלים פרק כו פסוק ו

- א. (ו) ארחץ בנקיון כפי כו'. הנה אמרו רבותינו ז"ל (ילקוט שמואל רמז קמה) על פסוק (דברי הימים א כה ח) כי דמים רבים שפכת לפני, שכשאמר לו הוא יתברך אתה לא תבנה הבית כי דמים רבים שפכת, השיב דוד ואמר האם יש בי עון על שפכי דמי הגוים, ואמר לו הקדוש ברוך הוא "לפני", כלומר הרי הם כאילו דם קרבנות הקרבת על המזבח לפני:
- ב. ארחץ בנקיון הלב וטוב הכונה שהיתה להפיל אויבי ה', ובזה יחשבו לי כמסבב מזבחך ה' בדם חטאות הצבור שהם בסיבוב המזבח לתת ארבע מתנות על ארבע קרנות למזבח, כמאמר התנא (זבחים נג א) עלה בכבש ופנה לסובב ובא לו לקרן דרומית מזרחית צפונית מערבית מערבית דרומית, וזהו ואסובבה את מזבחך ה', כי בטוב הכונה אני כמסבב מזבחך כי לדם קרבנות יחשב לי דמם של רשעים:

Rabbi Moses (Maharam) Alshech was born in Turkey in 1507, and died sometime after 1593. Alshech came from a family of Spanish origin. He emigrated to Israel and settled in Safed, where he became a dayyan in the rabbinical court headed by Rabbi Joseph Caro.

Approach #4:

10. מדרש תהלים (בובר) מזמור יז

כך בראש השנה באין כל באי עולם ועוברין לפניו כבני מרון, ואף ישראל עוברין לפניו עם כל באי עולם, ושרי אומות העולם אומרים אנו נצחנו וזכינו בדין, ואין אדם יודע מי נצח, אם ישראל נוצחים, או אומות העולם, עבר ראש השנה וכל ישראל באים ביום הכפורים ומתענים בו, ולובשים בגדים לבנים ונאים, עבר יום הכפורים ואין אדם יודע מי נוצח אם ישראל אם אומות העולם, כיון שהגיע יום טוב הראשון של חג, וכל ישראל גדולים וקטנים נוטלין לולביהם בימינם, ואתרוגיהם כשמאלם, מיד הכל יודעין שישראל נוצחין בדין, וכיון שהגיע יום הושענא רבה, נוטלין ערבי נחל, ומקיפין שבע הקפות, וחזן הכנסת עומד כמלאך אלהים, וספר תורה בזרועו, והעם מקיפין אותו דוגמת המזבח, שכך שנו רבותינו בכל יום היו מקיפין את המזבח, ואומרים אנא ה' הושיעה נא, אנא ה' הצליחה נא, וביום השביעי היו מקיפין שבע פעמים, וכן מפורש על ידי דוד מלך ישראל, שנאמר ארחץ בנקיון כפי ואסובבה את מזבחך ה' (תהלים כו ו), ומיד מלאכי השרת שמחים, ואומרים נצחו ישראל נצחו ישראל

11. בעל שם טוב שמות פרשת יתרו

מי שאין לו מקוה או אנוס ואינו יכול לטבול במקוה ירחוץ ידיו ויאמר זה קודם הרחיצה מהאר"י ז"ל: לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה וכו' בשם כל ישראל, ארחץ בנקיון כפי ואסובבה את מזבחך ה' (תהלים כ"ו, ו'), ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שתהא רחיצת ידי אלה נחשבת לי כאילו טבלתי במקוה טהורה של ארבעים סאה, ואהיה זוכה למשוך מים מן הלובן העליון החתום כיו"ד רבתי של ועתה יגדל נא כח אדנ"י (וחוץ עזא ועזאל בני אגרת ולילית):

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שבכח סגולת זאת הרחיצה יתהפך מדת הדין והגבורה העולה רי"ו כמספר נקיון עלי למדת רחמים העולה רח"ץ ועם הכולל ארחץ, ארחץ בנקיון כפי ואסובבה את

מזבחך ה':

ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שבכח סגולת רחיצה זו, יהיו נמתקין ברחמים, הדינים הרמוזים בפסוק (ויקרא אלהים ליבשה ארץ, ויאיר שם אהי"ה עלי במילוי ההי"ן אל"ף ה"ה יו"ד ה"ה כמנין מקוה ויעלה לפניך כאילו טבלתי במקוה טהורה של ארבעים סאה):
ובכן יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שכשם שאני מטהר את עצמי למטה כן תטהר נשמת
למעלה בנהר דינור ובשם ביה ה' צור עולמים, ויהי נועם ה' אלהינו עלינו וכו':

R. Yisrael b. R. Eliezer was born circa 1695 in the area of the Ukraine-Romania. At first he was an assistant to the elementary school teacher (melamed) and then the local slaughterer. He later relocated to Brody, Galicia, and became an elementary school teacher (melamed). Then he wandered among the towns of the Ukraine, and began advising people who turned to him in matters of Torah and morality. In 1740 he settled in Mezhiboz, where he died in 1760.